

vživati ter so prevzetni. Oblačijo se kakor škrijci ter imajo dragocene navade. Stari duhovniki so veliko za svoje farane molili, mladi današnji duhovniki pa gledajo večidel le nato, da so farani klerikalni. Drugače pa hodijo radi po luštni družbi. Glavno delo današnjih duhovnikov je volitev in politično hujskanje, dopisovanje v časnike, članstvo v konzumi, poslaništvo itd. „Allg. Bauernzeitung“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Novice.

Spomlad. — poglejte v koledar in videli bode, da je prišla zopet spomlad... Spomlad! Nekaj zdravega, krepkega tiči v tej besedi. Človek gre skozi gozd in na drevju opazuje nakrat nove nagone, židano mehke, novo življenje, — na trati duhit prve rožice, zvončiki in trombenčice, — v zraku pa plava prva lastovica ter išče svoje gnezdo... Torej spomlad, spomlad — odprj tedaj, — ti cvet deklet, — spomlad je spet...“

Da, spomlad! In v spomladanskem pogumu vstajamo roke, naša prsa dhaajo globoko, močne, temlade se čutimo in ljubezen, nesmrtna večna kapljice trka na naša okna in nas kliče v proim narost, v krasno, čisto naravo... Ti mati zemkonselja, ti krasna, zelena gruda! Sneg te je kril, lavšedeni okovi so te pritiskali v svoj jarem, speča prevesi ležala in molčala... Zdaj pa cvetiš in rasteš in nikin se dramiš in vetaš! v prvih žarkih zlatega on spomladanskega solnca! In kmet te gleda, — a ištopozabljen je vsa nesreča zadnje jeseni, — zopodpet vzame semena in z novim pogumom jih poa tabeži v tvoje naročje, ti dobra mati zemljica, — za nospet gre kmet v gorice in prične z delom, vodenoprične tam, kjer je zapustil vinograd ob jesenski deli hodi... Zemljica, naša skupna mati, odpira oči ot onkmet je pozdravlja! V tem — in edino v tem o vim — tiči bodočnost narodov. Kmet je reven, iz, špestradan, lačen, zapuščen, — in vendar dobi z nsumsako spomladjo novega poguma za novo delo!... gre kadi bode prišla kdaj spomlad, ki nam vsem pri dragee odrešenja, od sovražstva in trpljenja?... Kdaj e svoipride čas, da pozdravi rudar spomlad z veseljem, vas — kot človek, ki ni odvisen od židovskih izsedbjo palcev in pijavk? Kdaj pride spomlad, ko bode bri, štupal kmet z veseljem po grudi, gnojni z nje-to novim potom in z njegovo krvjo in bode vesel 10 krojalet: vas to je moje!... Kdaj bode obrtnik bode urez skrb na jutri misli?... Kdaj? Mi in a javnikdo drugi ne vè odgovora! Ali z vsako spo-kosladjo dobimo novega poguma za novo delo! avno vkljub temu, da so kmetu mraz, toča, nevihta bomo ino go vzela, dela in seje in sadi iz novega! lekarnikljud temu, da smo želi za svoje pošteno delo običkos službi naroda, v službi človeštva in v boju leč kmotri nasilnežem vseh vrst le jezo in zaničevanje harjena sovražstvo, — vkljub temu polagali bomo mo di zanaprej semena izobrazbe, se sem ena naprednosti, svobodomisel-tz. Znanosti, kmetskega, delavskega pre-porokričanja... Bodi nam tedaj pozdravljena, jev. Ja lepa, krasna, solnčnata pomlad!

m hote Zopet „bauernball“. Štajerska „narodna po staranka“ je menda pozabila, da je predpust že duhovniul in da smo sredi v postu. Zato je priredila da petetklo nedeljo zopet nebroj rhodev, na katerih u to b prvaški dohtarji zopet ponavljali svoj evange-907 p. Nam se ne zdi vredno, prepriati se zaradi to podnijskih imenovanj. Mi in naša stranka imamo povrnitè resnejših skrb. Sicer pa razume tudi vsak bil takrok, da hoče „narodna stranka“ s temi svo-i ni niti političnimi „bauernball“ le svojo go-l denapodarsko lenobo zakriti. S pesniškimi a dnepraznimi besedami hoče prikriti dejstvo, da je to tožljave bila lena in da je kmete izdala v bom mid prvaških dohtarjev. Taka stranka se pa sicer a. To maubija...

XXXXX **Uvoz živine iz Srbije,** kakor ga je sklenila sa vlada s srbsko v novi trgovinski pogodbi, la zdaj vsem politikom preglavice. Ali prvaške anke so tudi v tem oziru smešne in komedi-ne k dntovske. „Narodna stranka“ n. p. ima pre-ček. Škandosti dovolj, da zagovarja uvoz srbskega vu s avsa! Seveda, celjskim dohtarjem je proklete tanovanjeno, je-li ima naš kmet kaj za jesti ali ne. in dobnm čudnim „narodnjakom“ je na vsak način a obdnat za „srbske brate“ in kraljevorice, nego za a so vzgnetega slovenskega kmeta. Več jim je za enega in hoče

Pašiča nego za poštene štajersko-koroške kmete! Zato so čisto zadovoljni, da se oškoduje našo domačo živinorejo z uvozom srbske živine. Sramotno je to za „narodno stranko“, ki hoče biti „kmetska“. — Kar se pa lažnivih klerikalcev tiče, so ti tudi v tem resnem trenutku le komedijanti! V državni zbornici so ravno klerikalci dali vladi pravico, da sklepa na lastno pest trgovinske pogodbe. Zdaj ko je vlada to pravico porabila, pa kričijo proti uvozu srbske živine. To je švindl! Sicer so pa klerikalci vrgli prej-šnega ministra Anerspurga, da so posadili na njegovo mesto klerikalca dr. Ebenhocha. Oni so torej sami krivi, da jih je ta Ebenhoch za nos vodil in ako klerikalci zdaj tulijo kakor besni, je to le pesek v oči ljudstvu. V državni zbornici bodejo bržkone sami za „srbske brate“ glasovali...

Iz Spodnje-Štajerskega.

Hofrat Ploj ima smolo, vkljub temu, da se dobi še vedno ljudi, ki mu pomagajo pri njegovem „osrečevanju in reševanju“ slovenstva... V izobraženi javnosti je hofrat Ploj seveda že odigral! Kajti mož, ki se nakrat iz Nemca v Slovenca predrugači, je pač malo čudni patron. V tem oziru popisuje hofrata Ploja neki stari znanec v „D. Volkszeitung“ v Reichenbergu ne posebno prijazno. Dotičnik piše: „Hofrat Ploj trdi, da je bil v srednjih šolah vedno kot ačene slovenske narodnosti vpisan. Ali program spodnje gimnazije v Ptuj iz l. 1874 kaže nekega „Fritz“ Ploj. Potem se imenuje pač že zopet „Friedrich“ Ploj. Že iz tega je razvidno in njegovi sošolci lahko dokažejo, da se je delala Plojeva družina za nemško. In kdor sliši danes Ploja govoriti, ta vè, da zna bolje nemško nego slovensko. Poleg tega je peljal Ploj nemško gospo za soprogo domu, ki niti besedice slovenskega ni znala. Ploj je torej v lastni hiši le nemško govoril, dokler ni prišel s ženo v navskrižje in sta se ločila. Tudi svoje ime je mož vedno nemško pisal, dokler ni postal „slovenski hofrat“. To je bilo l. 1899. Do tedaj se je podpisaval vedno „Ploj“ in ne kakor zdaj „Ploj“. Svojo službo mož tudi ni med Slovenci pričel, temveč raje pri dunajski nemški finančni prokuraturi... Tako je torej „slovenske srce“ hofrata Ploja, ki se je odkrilo seveda šele takrat, ko je Ploj že v 18 službenih letih postal hofrat! In zdaj krošnjiari Ploj okoli s svojimi idejami in plavo-rdečebelimi frazami... Res, veliko ostudnega je v prvaški politiki!

Kmetijska družba za Štajersko je obdržala na pondele in torek svoj občni zbor. Bil je krasni rhod, ki dokazuje moč in krepkost štajerskega kmetijstva. Žal da nam primanjkuje prostora in da bomo morali šele prihodnjič natančneje o zboru govoriti. Prvaki so seveda tudi tukaj hoteli neumosti delati, pa se jim ni posrečilo!

Ptujski okrajni zastop deluje, odkar je v naprednih rokah, z vedno lepšimi uspehi za ljudsko stvar. Naravnost vzorno je to gospodarstvo naprednega zastopa in mislimo, da ga ni okrajnega zastopa, ki bi v tako kratkem času s tako malimi žrtvami toliko koristnega izvršil. Celo najhujši nasprotniki, v kolikor so pošteni, priznajo uspehe tega dela! Besede so ravno prazna slama, — dejanja, dela govorijo. Vkljub temu pa se dobi še zaslepljene, nahujskane prvaške zagrižence, ki bi se borili tudi z nočem v roki proti pametnemu gospodarstvu okrajnega zastopa, to pa samo zato, ker vidijo zastop Nemci in naprednjaki... Evo slučaj! Načelnik g. Ornjig je med drugim začel saditi sadno dreve ob okrajnih cestah. Čez par let bodejo tedaj okrajne ceste okinčane z lepimi sadnimi drevesi. Ali gotovi po prvakih nahujskani faloti se hočejo s tem maščevati, da poškodujejo to drevje. Na več krajih smo že opazili polomljena, porezana in uničena drevesa. Ravno blizu mostov, tako n. p. pri pesniškem mostu je opaziti to falotstvo. To je tako podlo počenjejanje, da bi ga ne bilo pričakovati niti od črnih divjakov srednje Afrike. Slaba vzgoja je to, vi gospodje, ki vodite slovensko ljudstvo! Kmetje! Mi priporočamo drevesa vašemu varstvu! Vsak sosed naj skrb, da hudočna roka ne pokonča, kar sadi pridna roka! Kdor pa naznani kakšnega teh lopovov okrajnemu zastopu, naj si

bodi potem ustmeno ali pisмено, dobi zato primerno plačilo. Vsi, ki so pošteni, nas bodejo podpirali v boju proti falotstvu!

„Kšeft“ je „kšeft“! Piše se nam: Prvaške ali „narodne“ štacune delajo, kakor smo že večkrat omenili, na prav čudne načine svoje „kšefte“. Neki ptujski „narodni“ štacunar n. p. je obljubil načelniku nekega veteranskega društva „najfinejši ancug“ in to zastonj, ako kupi načelnik vso obleko za društvo pri njemu... Lepe šege to, kaj? To je podobno podkupovanju in sramota, je za vsakega trgovca, ki rabi tako nizka, umazana sredstva! Fej!

Naprednjaka Wratschko in Koller oproščena. Naši čitatelji se gotovo še spominjajo, s kako hudobnim veseljem so prvaški listi pozdravljali novico, da sta bila bivši načelnik zg. radgonskega okraja, vrli naš Wratschko in župan Koller obsojena zaradi „volilnega podkupovanja“. To sodbo je podpirala edino izjava nekega političnega sovražnika. Wratschko in Koller sta se pritožila in pri najvišem sodišču sta bila tudi popolnoma oproščena. Govorili bomo o celi zadevi še obsirneje. Prvakom pa privoščimo iz srca to blamažo, ki so si jo nakopali s svojim nesramnim obrekovanjem poštenih moč.

Kaplanove klofute. Makoljska dekleta nam poročajo: Makoljski kaplan Ljose Kramaršič ima čudne navadice. Tako je 8. t. m. na koru v cerkvi nekemu odraslemu dekletu več klofut podaril. Ko bi ga dekle šlo tožiti, bi bil črnosuknež seveda zaprt. Ali ljudstvo ima boljše srce nego farški. V šoli je ta mladi „božji namestnik“ dekleta potem pred otrokom obrekoval, češ da je k... a. To je res preveč. Ali misli ta fant, da je kak turški paša, ki se sme vse dovoliti? Mirkaj, gospodek, da enkrat vlaka ne zamudiš...

Zmešalo se je nekemu nesrečnežu v Sv. Barbari v Halo zah. Poslal nam je namreč pismo, v katerem dirja in se togoti, kakor da bi se ga kdo bal. Nesrečni norec je seveda nahujskan od gotove strani in zato pravzaprav sam ni odgovoren za svoje bedarije. Mi ga tudi poznamo in bi ga lahko zapreti pustili, ali — po našem mnenju spada bolj v norišnico nego v zapor. Omenimo njegovo pismo le zato, ker piše „Filipos“ vedno, kako „olikan“ so njegovi pristaši. Evo dokaz te „olikanosti“! Dotični norec, ki se seveda po klerikalni šegi ne upa podpisati, nam piše: „Se sramujem, če bi zvedla kakša bolša oseba, da mi je ta krola (Štajerc) omadeževala roke. Pa ker me rado vednost žene do tega ali se je katera baba pri Barbari spe... la. Saj pr... i vem da si itak ne upa. Ti povem, da še sp... ti ne upam ker se bojim da bi ti ne zavohal. Mi farani pa gojimo globoko spoštovanje do našnih pastirjev, ne glede na njihove telesne lepote (!! Rabuzek je res lep fantek. Opomba stavca.) Da pa me dalje spoznate, vam povem, da sem ud slovenskega bralnega društva, ud družbe sv. Mohorja, ud katoliškega slovenskega izobraževalnega društva, naročnik „Glasnika“ in „Najsvet. arca“, in „Bogoljuba“. itd. itd.“... Tako čekari ta norec, ki bi si naj za marko raje kruha kupil. Tako „izobrazbo“ dajejo tedaj klerikalni časniki in prvaška društva. Norec, ne misli, da se tvojih pisem jezimo! Mi le obžalujemo barbarske duhovnike, da imajo take prijatelje...

Kmetijski shod se je vršil v sv. Jakobu slov. gor. dne 19. t. m. Potovalni učitelj g. Jelovšek je predaval o živinoreji. Istotako se je vršil kmetijski shod 15. t. m. v sv. Jurju ob Pesnici.

Požarna bramba v Ptuj je obdržala 22. t. m. pod predsedstvom g. hauptmana Stendte svoj občni zbor. Ta zbor je dokazal krepkost in zmoglost te izborne brambe. Rednih izvršujočih članov je imela bramba lani 56, podpornih 214 in častnih 2. Premožanja ima 14.373 kron. Lanski dohodki so znašali 1.205 K, izdatki pa 1.162 K. Bramba se razvija pod vodstvom g. Stendteja krasno.

Neposredni davki. Poroča se nam: Tekom II. četrtletja 1908 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli oziroma plačni v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 4. mesečni obrok

dne 30. aprila 1908, 5. mesečni obrok dne 41. maja 1908, 6. mesečni obrok dne 30. junija 1908. II. Občna pridobnina in pridobnina podjetj, podvrženih javnemu dajanju računov: II. četrletni obrok dne 1. aprila 1908 III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osehah oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer I. polletni obrok dne 1. junija 1908. Ako se navedeni davki oziroma pripadle deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v zmislu postave z dne 15. januarja 1904. I. dež. zak. broj 17 tudi od dež. zak. broj 17 tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotičnem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsakih 100 K dotične dolžnosti in za vsak zamujen dan 1 3 v in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgori naštetim rokom do vsotega dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteku plačilnega roka, iztirja se ista s pripadnimi dokladi in z doteklimi zamudnimi obrestmi vred potom predpisane prisilnega postopanja.

Utonil je delavec Anton Robin iz Razgorja pri občini Črešnjec.

Ustrelil se je sodnijski adjunkt g. dr. Koroschetz. Nesrečnež je bil bolan.

Tatovi. V letih 1905 do 1908 so se zgodile v Hrastovcu in Brezovcu od hrvaški meji razne tatvine. Zdaj šele se je posrečilo orožnikom v Zavrču, da so ujeli 5 tatov, med njimi neko žensko. V sv. Barbari bi bilo pač orožništvo potrebno.

Samomor. Infanterist Jožef Muršec v Mariboru se je ustrelil v trebuh. Nesrečnež je težko ranjen.

Svarilo za vinorejce. Vinorejski odsek c. kr. kmetijske družbe je v svoji seji dne 4. marca t. l. sklenil svari štajerske vinorejce pred nakupovanjem in sajenjem sledečih trsnih vrst: Noah zelena, Elvira bela in Delaware rdeča in bela. Te vrste napade namreč trasa uš kakor našo staro domačo trto. Razen tega dajejo manj vredno, slabo vino, ki bi lahko dobremu glasu štajerskih vin občutno škodovalo.

Iz Koroškega.

Gospodarsko delo.

Prvaški nasprotniki, naj se zbirajo potem okoli lažnivega „Š. Mira“ ali pa okoli novepečenega „laži-Korošca“, kričijo vedno, da so prijatelji ljudstva in da hočejo ljudstvu pomagati. Ali čimdalje so ti lažniki kričali, temrevnejše je postalo ljudstvo. Naprednjaki pa ne obljubujejo ničesar. Ni jim treba mlatiti prazne slame. Naprednjaki raje — delajo! Dokaz pridnega gospodarskega dela za koroške kmete je glavni shod naše ces. kr. kmetijske družbe, ki se je vršil te dni v Celovcu. Na zboru je bilo zastopnih 26 okrajnih odborov z 52. odposlanci. Prisli so tudi deželni predsednik baron Hein, deželni glavar grof Goess in knez Orsini-Rosenberg. Predsedoval je zboru ces. svetnik Supersberg. Po pozdravu je imel deželni predsednik baron Hein govor, v katerem je m. dr. dejal: „Jaz sem smatral vedno krepko kmetijstvo za mozek vsakega državnega življenja in kmetisko ljudstvo za jamstvo lepega uspevanja vsake države. Delal bodem torej, da se kmetiki stan vedno pospešuje in podpira.“ — Lepe so bile besede deželnega predsednika Heina in to morajo priznati tudi tisti prvaškofarški zalepljenci, ki napadajo ravno zdaj tega moža. — Potem je govoril glavar grof Goess, ki je priporočal zlasti združenje kmetikih poslancev. Dokazal je tudi, da niso kmetje krivi splošni draginji. — Potem se je prečitelo letno poročilo o porabi podpor ter računski zaključek. Ta računski zaključek izkazuje, da je imela kmetijska družba leta 1907 skupno čez 430 tisoč kron dohodkov, kar je gotovo velikkanska svota. V blagajni je ostalo ob koncu leta še nekaj čez 15 tisoč kron. Premoženje družbe znaša skoraj 102½ tisoč kron. To so številke in vsak pametni kmet bo razumel njih pomen! — Državne in deželne podpore se

bodo v prihodnjem letu kakor v preteklem porabile. — Sprejela sta se predloga, da se porabi 3 000 K za nabavo potrebnih kmetijskih mašin in 2 500 K za rejo ovec. — Nadalje se je govorilo o zapuščini Strutzman za kmetijstvo. Glede slovenske priloge za kmetijski list se je zahtevalo državne podpore. Drugi dan se je razpravljalo o predlogih okrajnih zvez glede živinoreje. Naprednjak g. Krassanig je postavil potrebni predlog glede plemenskih bikov. Nadalje se je sprejelo predlog za ustanovitev plemenskih posestev (Aufzuchtshöfe) za bike. Govorilo se je tudi o znižanju premij za zavaro vanje živine, — o znižanju plačila za žrebce, — o znižanju deželnega vinskega davka itd. — Sprejel se je tudi predlog, da naj se vpliva na oficirje v tem oziru, da ne zaničujejo vojske kmetkega stanu itd. To so glavne točke zanimivega tega zbora. Žal da nam primanjkuje prostora, da bi se z vsem, kar se je govorilo in sklenilo, pečali. Ali — na nekaj ne smemo pozabiti. Prvaški klerikanci, to so tisti ljudje, ki hočejo s kranjskimi hujskaci zastrupiti koroško ljudstvo, govorijo o neki lastni kmetijski družbi. Ta farsko-dohatarska družba bi imela seveda kmetaki stan le za molzno kravo. Ničesar bi ne mogla doseči, kajti nobene moči bi ne imela. Zato pa se tej frakarski gospodi le smejimo. Dal Bog, da bi koroški kmet vzel metljo in pomedel svoje kranjske nasprotnike iz dežele. — Ces. kralj. kmetijska družba pa cveti naprej v blagor kmetov!

Koroška šparkasa sklenila je na zadnjem občnem zboru razna darila. Ob priliki vladnega jubileja cesarjevega darovala je v dobrodelne namene velikansko svoto 450 tisoč kron. Ta denar se razdeli tako-le: 1. Za deklško delavsko šolo in za ljudsko kuhinjo 90.000 K. — 2. Za oskrbovanje slepcev na Koroškem 50.000 K. — 3. Dekliškem domu v Celovcu 10.000 K. — 4. Deželi Koroški za rešilni zavod za dečke 170.000 K. — 5. Za zavod za male otroke v Celovcu 100.000 K. — 6. Za planinsko društvo 20.000 K. — 7. Za podporo učiteljskihnikov 10.000 K. — To je pač krasni dokaz človekoljubnega mišljenja te šparkase! Poleg tega pa je darovala še 121.440 K v razne namene, m. dr. za mutaste 2.000 K, za urušlinsko sirotišnico 800 K, za cesarja Franc Jožefa naložbe 2.000 K, za požarno brambo v Celovcu 1.100 K, za deželne dobrodelne zavode 700 K, za zavod za male otroke 1.200 K, za ubožno komisijo v Celovcu 2.000 K, za rešilni zavod za dečke 1.440 K, za mehanično ročno delavnico 2.000, za zavod za roditev 1.000 K, za kmetijsko družbo 2.000 K, za delavsko bolniško društvo 400 K, župniku Schwarz Ernst 1.000 K, za pletarsko šolo v Steinfeldu 200 K, za delavsko društvo v Celovcu 200 K, za zavod za služkinje 900 K, za rokodelsko šolo 2.300 K, za trgovsko šolo 2.600 K, za učiteljskišnike 1.200 K, za otroški vrtec v Zel. Kaplji 300 K, za starostno šparkaso 16.000 K, za čebelarsko društvo 100 K, za cesto ob vrbskem jezeru 5.000 K, itd. itd. Človek se res čudi, da zamore en sam zavod take svote darovati. Skupno znašajo vsa darila velikansko svoto čez 571 tisoč kron. Čestitamo za to delo!

Kmetško društvo, katerega namen bodi gospodarsko združenje posestnikov, se je osnovalo v Delahu v dravski dolini. Pristopilo mu je mnogo kmetov. Le naprej!

Streljanje na dobitke. Cesar je dovolil, da se vrši vsako leto pri domobranskem polku št. 4 v Celovcu in pri regimentu I in II. deželnih strelcev streljanje na dobitke. Najboljši strelci od moštra dobijo častno medajlo.

Pobegnili je iz Gurnern knjigovodja Fric pl. Avancini, ko je napravil razne sleparije in po neverjenja. Lopova še nimajo.

Umrl je v Rožu velespoštovani posestnik Simon Kapitsch. Bil je vrli naprednjak. Zemljica domača mu bodi lahka!

Po svetu.

Politika in profit. Koliko nese politika klerikalnim velikašem, kaže sledeča slika: Klerikalni dr. Weiskirchner dobiva na leto kot ravnatelj magistrata 12.000 K, za stanarino 2.000 K, doklad 4.000 K, poleg tega še lepe dijete in doklade od občine, nadalje kot predsednik

zbornice 7.200 K, lepe dohodke kot posvalci br upravni svetnik itd. Lahko se računa, da primerni tak ne kron dohodkov na leto; to je bina re kron na mesec in neka čez 30 K na dan naj se

Boj z roparji. Proti Esekju sta se peljala dratnjo nika v železniskem vozu. ko začneta v sosed linskoru vozu klice. Tekla sta tja in opazila nekega pogodi nika v boju s 3 roparji. Eden roparjev je robo, k naj se j iz vlaka, drugi skrci okno v Savo, tretji je iz sredi

Potopil se je v bližini Hakodate japonski parnik „Matsumare“. Utonilo je 43 mornar kapitan in čez 240 potnikov.

Gospodarske.

Kmetovalci, prevdarjajte in računajte nakupu umetnih gnojil. (Izvirne dopisi.) Pravi dar se drži prave varčnosti. Kupuje le kar rabi, in temu pr korist donaja, in to skuša najbolje kakovosti, Pamelu t bolje kakovosti, pa najceneje kupiti. V zadnjem poskušnji si pridobila umetna gnojila tudi med našimi n. pr. sl mnogo veljave, mnogo zaupanja. Z veseljem je ist. viti ta korak naprej. Tozadeva se velika ne vreč nezmognost po znanosti presojati vrednost dne gnojil, neokretnost za reklamacijo i. t. d., to je daje povod zaupnost kmetia izkorisčati. Če ni pr Sicer se ga je baš pri umetnih gnojilih moč pošteno trih sem Lani sem svaril pod naslovom »Ne denar vun lamstvo po listih pred slepm nakupovanjem, a vidim, da treba po krat pot zogne si zli volji Kmetije, pomislite vendar: 1. da niso umetna roba stalne, enotne, po zunanem vidne enak vrednosti, da ni kakor je n. pr. kava, riž, moka da ne vsebuje vsega kar rastline rabijo, kakor hlevski gnoj; 2. vrednost umetnih gnojil se superfosf po teži, temveč: a) po vsebini redilnih snovi za 5d posta Če kupim 100 kg superfosfata z 16%, me brigi 2 K 50 16 kg fosforove kisline, le ta edina ima vredn 3 v, na moje rastline, vse drugo me ne briga. Ostalih 84 arstnika je le brezpomembno brašno, katerega lahko z 32 K. K prahom, zemljo, žaganjem i. t. d. ceneje nade veplenok b) po kakovosti, raztopnosti in pristopnosti kmetu ed ti žvep snovi v poštev le a) dušec; rastlinam najbolj Dobri pa posredno pristopen je ta v podobi solitarne kme lemo: g čilskem solitru, torej tudi najdražji. Zlasti z 3%; K em cenil er stoji, na 96%, C lučajih temu enak, obče pa nekoliko manj vredn i morala amonjaka v žveplenokislem amonjaku. 1 kg se pa, da okoli 1 K 70 v. Mnogo manj vreden za težko imi gnoj sploh skoraj brez vrednosti, je organičen dušec, kmetovav ničnih vezeh, n. pr. dušec v moki od mesa, krn 1%, fosf usnja, volne, koščeni moki i. t. d, ki se sme tu 1% fosforve nižje ceniti kakor v prejšnjih oblikah. Na leščeni, gramoznatih, sploh preveč prepustnih tleh, kje isline. Č čilsolitra. b) Kalij naj se kupuje le v stasfurski amore d Gospodarsko najbolj opravičeno je pri nas kujočega 40% kalijeve soli, ki ima 40 kg v 100 kg solma za kalija, katerega stane pri nas v tej soli 1 kg olve kislin c) Fosforova kislina pride zlasti za težke zemlja 18 K tam, kjer še hoče hitreje učinek v poštev v superisline, 3% v katerih je najbolj raztopna, torej tudi največ abavi to 1 kg je stane sedaj v Hrastniku 56 v. Fosforovo idno, da rudninskih superfosfatov je prav toliko vredna kme vsebi superfosfatov koščene moke; slednja ima pa im potovoda nekaj višjo ceno. Jemljemo torej cenejo Pnojila res vredno v rudninskih superfosfati. Velikega pen tak po nas je dalje manj raztopna pa dolgo učinkujotla mnogy fosforova kislina Tomaževe moke, katere stane al, ni bil v naših južnih okrajih okoli 37 v. Ona košče ravno po sme se v nekaterek slučajih primerjati glede ost in m ono Tomaževe moke, je pa še cenejša. 3. K orej razu dalje pomislijo, da čim močnejša so umetna gnoj tk te gn več vsebujejo redilnih snovi so razmeroma zame po tem manj stane prevažanje vsebinskih enot, tkoj na pridejo tu. 4. Da se pri nabavljanju po celih Maribor vožni stroški zelo znižajo. V Avstriji je celo n plača tovarna vožnina do postaje odjemalca i Poko tu prodaja enote fosforove kisline po pogojni el na t vožnih stroškov. Kmetje torej naj ne kupujejo rouzroča, dan vendar brezbrizno po vrečah ali stotih, apravija n 1. po vrednosti vsebine, po ceni vsebinske enotajboljše s soliter in 40% kalijeve sol imajo splošno eni mažemo vsebino, v vseh drugih gnojilih se znatno lene ali ž 2. pri enaki vrednosti učinka za njih izbirajo tri gorke ceneje enote vsebine; 3. naročajo naj po celice doda še 4. zahtevajo naj garancijo in se tudi naj poblaščaj se se bode ista uvaževala z kontrolo; 5. kupuje lahko tu isto, kar potrebujejo, kar jim bode koristiasitekočir rastlinske snovi, katere jim bodo na njih zemlji cevi de dobiček donalaše. Nikakor naj pa ne kupujejo tisti trosi (gnojil, kakor n. pr. gnoj za travnike, za vinoga Kedar naj ne kupujejo mešanice, kakor n. pr. kalsi prste za i. t. d., ker pri teh precej gor plačajo. K te trte lah posamezna umetna gnojila vsako za se. Ke emlji Da mezni, manjši posestnik ne rabi teh gnojil n ravni naj se kupuje ta gnojila pri svojih združad, kme emlje, ki t družnicah in drugih kmetijskih podružnicah kmetijskih društvih ali trgovcih, ki imajo zalogo. Za ta kumulativna naročila naj se p